

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Sosiaali- ja terveyspalvelujen myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit

Ikääntyneiden palvelut

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet: yleiset periaatteet...	2
2.1	Ikääntyneiden palveluja ohjaava keskeinen lainsäädäntö	2
2.2	Kotikunta	2
2.3	Palvelujen hakeminen, myöntäminen ja päättäminen	2
3	Asiakasohjaus ja neuvonta	4
3.1	Hyvinvointia edistävät palvelut	4
4	Kotona asumisen tukipalvelut	4
4.1	Ateriapalvelu	4
4.2	Turva-auttamispalvelu.....	5
4.3	Siivouspalvelu	6
4.4	Kauppapalvelussa avustaminen.....	6
4.5	Peseytymisen ja hygienian hoidon tuki	7
4.6	Vaatehuoltopalvelu	7
4.7	Avustavat palvelut.....	7
4.8	Harkinnanvarainen sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu.....	8
4.9	Asunnonmuutostyöt.....	8
5	Kotihoito	9
5.1	Tilapäinen kotihoito.....	11
5.2	Säännöllinen kotihoito	15
5.3	Palvelun toteuttamisen muut perusteet	19
5.4	Kotihoidon palvelujen päättäminen.....	20
6	Kotikuntoutus ja kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille	21
6.1	Kotikuntoutus	22
6.2	Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille	23
7	Tuettu asuminen ikääntyneille.....	27
8	Omaishoidon tuki	28
9	Perhehoito ikääntyneille	32
10	Ikääntyneiden asuminen	33
10.1	Lyhytaikainen arviointi- ja kuntoutusjakso ikääntyneille	33
10.2	Osavuorokausihoito ikääntyneille	33
10.3	Yhteisöllinen asuminen ikääntyneille	34
10.4	Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ikääntyneille.....	36
10.5	Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ikääntyneille.....	37

10.6 Asuminen laitoshoidossa ikääntyneille	37
--	----

1 Johdanto

Tässä dokumentissa kuvataan ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet.

Luvussa 2 käsitellään ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteisiin liittyviä yleisiä periaatteita ja luvuissa 3–8 myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit.

2 Ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet: yleiset periaatteet

2.1 Ikääntyneiden palveluja ohjaava keskeinen lainsäädäntö

- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki 980/2012)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
- Laki omaishoidon tuesta (937/2005)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Kotikuntalaki (201/1994)

Palvelujen myöntämisessä noudatetaan voimassa olevaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä koskevaa lainsäädäntöä. Myöntämisperusteet määrittelevät palvelujen kohdentamista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

2.2 Kotikunta

Palveluiden myöntäminen edellyttää, että asiakas tosiasiallisesti asuu jossakin Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnassa kotikuntalaissa (201/1994) määritellyn mukaisesti. Kiireellisissä tilanteissa turvataan välttämätön huolenpito ja toimeentulo hyvinvointialueella oleskelevalle Sosiaalihuoltolain (12§) mukaisesti.

2.3 Palvelujen hakeminen, myöntäminen ja päättäminen

Palvelujen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin ja asiakassuunnitelmaan.

Palveluja myönnetään palvelutarpeen selvittämisen perusteella esimerkiksi sairauden, vamman, alentuneen toimintakyvyn ja erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, **toimintakyvyn edistämiseen ja ylläpitoon**, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamiseen.

Asiakkaan palvelutarve selvitetään laaja-alaisesti. Palvelutarpeen selvittäminen on aloitettava viipymättä, **yli 75-vuotiailla** kuitenkin viimeistään **seitsemäntenä arkipäivänä siitä**, kun asiakas, asiakkaan omainen tai muu henkilö on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluihin palvelujen saamiseksi. Palvelutarpeen selvittäminen on saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Palvelutarpeen selvittäminen on asiakkaalle maksutonta. Kokonaisarvioinnissa kiinnitetään huomiota henkilön **arjessa suoriutumiseen, fyysiseen toimintakykyyn**, psykososiaaliseen hyvinvointiin, asuinympäristön toimintakyvylle asettamiin esteisiin, taloudellisiin mahdollisuuksiin sekä läheisten ja vapaaehtoistoimijoiden mahdollisuuksiin olla tukena henkilön arjessa.

Palvelutarpeen selvittämisen apuna käytetään RAI-arviointivälineistöä ja muita luotettavia toimintakykyä ja hoidon tarvetta kuvaavia mittareita. Yksittäisen toimintakykymittarin tulos ei ole kriteeri avun, tuen tai palvelun saamiselle. Päätös palvelujen myöntämisestä tehdään asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnin perusteella.

Kotona asumisen tuen palveluista tukipalvelut, etäpalvelut ja kuntouttavat palvelut ovat ensisijaisia palveluita tukemaan asiakasta arjessa suoriutumisessa ja oman toimintakyvyn ylläpitämisessä. Kotihoidon palveluista viimesijaisin vaihtoehto on säännöllinen kotihoito.

Asiakkaalle myönnettyjä palveluja voidaan lisätä, vähentää tai palvelut voidaan päättää kokonaan asiakkaan toimintakyvyn ja/tai palvelutarpeen muuttuessa. Palveluja voidaan myöntää määräaikaisena tai jatkuvana. Palveluiden yhdenmukaistaminen on hyvinvointialueella osittain kesken, joten palvelujen saatavuudessa on vielä eroavaisuutta.

3 Asiakasohjaus ja neuvonta

3.1 Hyvinvointia edistävät palvelut

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Kaikukortti	<p>Kaikukortilla tuetaan taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä.</p> <p>Hyvinvointialueella mukana Kaikukortti-toiminnassa on Espoo, Lohja, Karkkila ja Kauniainen.</p>	Kaikukortin kriteerit ovat valtakunnallisen toimintamallin mukaiset: Kaikukortin voi saada kuka tahansa yli 16-vuotias. Oma kokemus pienituloisuudesta riittää, eikä tuloja vaadita todentamaan.

4 Kotona asumisen tukipalvelut

4.1 Ateriapalvelu

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Ateriapalvelu	<p>Ateriapalvelu voi koostua ateriointimahdollisuuksista palvelukeskuksissa tai kotiin kuljetetuista aterioista.</p> <p>Tarjottavat ateriat ovat ikäihmisten ravitsemussuositusten mukaisia.</p> <p>Kotiin kuljetetut ateriat ovat kylmiä tai pakastettuja.</p> <p>Palvelu sisältää tarvittaessa erityisruokavaliot.</p> <p>Palveluun kuuluu asiakkaan voinnin seuranta.</p>	<p>Ateriapalvelua voidaan myöntää ainoana palveluna tai muiden palveluiden ohella perustuen palvelutarpeen ja tarvittaessa ravitsemustilan arviointiin.</p> <p>Kotiin kuljetetut ateriat on tarkoitettu asiakkaalle, jonka kohdalla toimintakyky on alentunut niin, että yksi tai useampi ehdoista toteutuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Asiakas ei pysty huolehtimaan itse tai omaisten turvin aterioistaan (hankkiminen, ruoan valmistus, kulkeminen) Asiakas ei pysty hyödyntämään palvelukeskusten ateriointia. Asiakas on sairauden toipilasvaiheessa, jossa hän tarvitsee kuntoutumisen tukemiseksi hyvän ravitsemuksen. Asiakkaalla on todennettu huono ravitsemustila, joka vaatii korjaamista. <p>Ateriapalvelua voidaan myöntää myös turvaamaan iänmukaista tehostettua ravitsemusta erityisruokavaliot huomioon ottaen. Ravitsemustilaa arvioidaan siihen soveltuvalla mittarilla (RAI, MNA).</p>

4.2 Turva-auttamispalvelu

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Turva-auttamispalvelu	<p>Turva-auttamispalvelun avulla saa apua äkillisessä tilanteessa. Turva-auttamispalvelun käyttö mahdollistaa ei-kiireellisen avun saannin kotiin vuorokauden ympäri.</p> <p>Turva-auttamispalvelun on tarkoitus lisätä turvallisuutta ja vähentää huolta, kun asiakkaan toimintakyky on alentunut, ja hänellä on riski kaatumisille, sairaskohtauksille, tai asiakkaalla on muistisairaus.</p> <p>Turva-auttamispalvelulla tarkoitetaan palvelua, johon kuuluvat asiakkaan käytössä oleva tarkoitukseen soveltuva turvalaitteisto, laitteiston kautta tulevien hälytysten ympärivuorokautinen vastaanotto, hälytyksen johdosta tehtävä avun tarpeen arviointi sekä huolehtiminen siitä, että asiakas saa tarvitsemansa avun vuorokauden ajasta riippumatta.</p> <p>Asiakkaan tulee luovuttaa turvapalveluntuottajalle avain mahdollisia turva-auttamiskäyntejä varten.</p>	<p>Turva-auttamispalvelua voidaan myöntää ainoana palveluna perustuen palvelutarpeen arviointiin.</p> <p>Turva-auttamispalvelua järjestetään asiakkaalle, joka tarvitsee sitä sairauteen, korkeaan ikään, vammaan tai muuhun vastaavaan toimintakykyä alentavaan syyhyn perustuen.</p> <p>Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yksinasuvalle henkilölle, jolla on toimintakyvyn heikkenemisen vuoksi kaatumisriski/-taipumusta ja turvattomuuden tunnetta. • Henkilölle, jolla on terveydellinen syy, joka edellyttää avunsaantia, eikä avun hälyttäminen onnistu omin avuin puhelimella. • Henkilölle, jolla on terveydellinen syy, joka vaikeuttaa päivittäistä elämää ja siten aiheuttaa vaaratilanteita. <p>RAI-toimintakykymittarilla voidaan arvioida kaatumisriskiä (FALLS kaatumisen heräte on aktivoitunut) sekä eksymisriskiä (esim. vaeltelu aktivoitunut, laitoshoidon riskin tunnistus MAPLe 52 aktivoitunut).</p> <p>Paikantava ranneke voidaan myöntää asiakkaalle, jolla on eksymisriski. Paikantavan rannekkeen käyttäjällä tulee olla nimettynä kaksi läheistä, joille tieto hälytyksistä välitetään.</p> <p>Lisälaitteet: Palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaalle voidaan myös myöntää erillisiä lisälaitteita. Lisälaitteiden myöntämisen perusteena on asiakkaan kotona asumisen turvaaminen tilanteissa, joissa asiakas ei täytä ympärivuorokautisen palveluasumisen kriteerejä.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ovihälytin ▪ Liesivahti (asennuskustannukset omakustanteisesti) <p>Mahdolliset muut lisälaitteet ja palvelut asiakas hankkii suoraan palveluntuottajalta omakustanteisesti.</p> <p>Turvapalvelusta tarvitaan asiakkaan suostumus.</p> <p>Jos asiakas rikkoo tai kadottaa turvalaitteen tai sen lisäosia, asiakas vastaa itse kustannuksista. Palveluntuottaja laskuttaa asiakasta kadonneesta tai rikkoutuneesta tuotteesta.</p> <p>Asiakkaan tulee luovuttaa turva-auttamispalvelun palveluntuottajalle kaksi (1–2) avainta mahdollisia</p>

		<p>turva-auttamiskäyntejä varten. Turva-auttamispalvelun auttamiskäynnit toteutetaan käyttämällä avaimetonta ovenavausta (sähkölukko), mikäli asiakkaalla on tämä asennettuna.</p> <p>Perittävän maksun määrittämisessä käytetään varallisuusharkintaa.</p>
--	--	---

4.3 Siivouspalvelu

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Siivouspalvelu	Siivouspalvelu voi sisältää kodin ylläpitosiivouksena esimerkiksi imurointia, pölyjen pyyhintää, lattian ja wc:n pesua.	<p>Asiakkaan tilanne arvioidaan kokonaisvaltaisesti palvelutarpeen arvioinnissa huomioiden asiakkaan taloudellinen tilanne.</p> <p>Ensisijaisesti asiakasta ohjataan järjestämään siivous itsemaksavana.</p> <p>Siivouspalvelua voivat saada henkilöt, joiden toimintakyky on alentunut ja jotka eivät pysty itsemaksavana ostamaan tai muuten järjestämään palvelua kotiinsa.</p>

4.4 Kauppapalvelussa avustaminen

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Kauppapalvelussa avustaminen	Kotihoidon henkilökunta voi tarvittaessa avustaa kauppatilauksen tekemisessä yksityisiltä palveluntuottajilta.	<p>Palvelu myönnetään palvelutarpeen arvion perusteella. Palvelu on tarkoitettu pääsääntöisesti kotihoidon asiakkaalle, jonka toimintakyky on heikentynyt siten, ettei hän tai läheiset pysty hoitamaan säännöllisiä kauppa-asioita.</p> <p>Ensisijaisesti kaupassa asiointi tulisi järjestää omaisten tai yksityisen palveluntuottajan avulla.</p> <p>Pakottavista syistä voidaan tilapäisesti käydä asiakkaan puolesta kaupassa kauppapalvelun järjestelyn aikana.</p> <p>Pakottaviksi syiksi voidaan katsoa esimerkiksi nopea sairaalasta kotiutuminen, niissä tapauksissa, joissa sairaala ei pysty varmistamaan asiakkaalle kotiin riittäviä aterioita tai elintarvikkeita, jotta asiakkaan ravitsemus pystytään tässä tilanteessa turvaamaan.</p>

4.5 Peseytymisen ja hygienian hoidon tuki

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Peseytymisen ja hygienian hoidon tuki	<p>Peseytymispalvelulla tarkoitetaan asiakkaan avustamista peseytymisessä kodin ulkopuolella, hänelle osoitetussa paikassa.</p> <p>Palvelu voidaan myöntää ainoana palveluna.</p> <p>Asiakkaalle voidaan tarvittaessa järjestää kuljetus.</p>	<p>Palvelu myönnetään palvelutarpeen arvion perusteella.</p> <p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaille, joiden kotona olevat peseytymistilat ovat puutteelliset ja turvattomat, ja jotka alentuneen toimintakyvyn vuoksi tarvitsevat apua peseytymisessä.</p> <p>Lisäksi asiakkaan toimintakyky ei mahdollista pesutiloihin pääsemistä avustettunakaan, eikä pesutiloja voida kohtuullisin toimenpitein tai apuvälinein muuttaa toimiviksi ja turvallisiksi.</p>

4.6 Vaatehuoltopalvelu

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Vaatehuoltopalvelu	<p>Vaatehuoltopalvelulla tarkoitetaan pyykinpesua ja jatkokäsittelyä kodin ulkopuolella. Palvelu järjestetään tukipalveluna.</p>	<p>Palvelu myönnetään palvelutarpeenarvion perusteella kotihoidon asiakkaalle.</p> <p>Ensisijaisesti asiakasta ohjataan järjestämään vaatehuolto itsemaksavana.</p> <p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, jonka kotona tai taloyhtiössä ei ole asianmukaisia pyykinpesumahdollisuuksia ja jotka eivät pysty itse tai autettuna huolehtimaan pyykinpesusta kodin ulkopuolella.</p>

4.7 Avustavat palvelut

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Avustavat palvelut	<p>Avustavilla palveluilla tuetaan ikääntyneen kotona asumista.</p> <p>II Palvelu sisältää asiointiapua yhdessä asiakkaan kanssa, ulkoiluapua, pieniä pihatöitä/lumenluontia, pieniä kodin korjaustöitä, kotityöt ja vaatehuolto.</p>	<p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, jonka toimintakyky on heikentynyt siten, että hän tarvitsee toisen henkilön apua tehtävien suorittamisessa.</p> <p>Asiakkaalla ei ole mahdollisuutta käyttää omaraahoitteisia palveluja tai vapaaehtoistoimijoita. Asiakkaalla ei ole omaisia/läheisiä, jotka voisivat auttaa.</p>

4.8 Harkinnanvarainen sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Harkinnanvarainen Sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu	<p>Harkinnanvaraisesti voidaan myöntää Sosiaalihoitolain 1301/2014 ja asetuksen 9 §:n tarkoittamia kuljetuspalveluja (taksikortti), jos asiakkaan liikkumis- tai toimintakyky ei mahdollista julkisten kulkuneuvojen, kutsu- tai palvelulinjan käyttöä itsenäisesti.</p> <p>Palvelu on tarkoitettu henkilöille, joilla on pitkäaikaisia liikkumisvaikeuksia ja jotka ovat erityisesti taloudellisesti heikommassa asemassa.</p> <p>Kuljetuspalvelun avulla ei ole tarkoitus korvata puutteellista julkista liikennettä ja se on tarkoitettu ensisijaisesti yli 65-vuotiaille.</p> <p>Kuljetuspalvelumatkoja myönnetään asiointi-, virkistys- ja vapaa-ajan matkoihin ja niiden tarkoituksena on auttaa omatoimisessa päivittäisten asioiden hoidossa ja sosiaalisen elämän ylläpitämisessä. Kuljetuspalveluja voidaan myöntää enintään kymmenen (10) yhdensuuntaista taksimatkaa kalenterikuukaudessa. Ympäri vuorokautisessa hoiva-asumisessa asuville asiakkaille voidaan myöntää 2-4 yhdensuuntaista taksimatkaa kalenterikuukaudessa.</p>	<p>Palvelu on harkinnanvarainen ja myönnetään palvelutarpeenarvion perusteella.</p> <p>Asiakkaan tilanne arvioidaan kokonaisvaltaisesti elämäntilanne ja taloudellinen tilanne huomioon ottaen. Kuljetuspalvelun tarkoituksena on tukea itsenäistä kotona asumista, asioiden hoitamista ja sosiaalista osallistumista.</p> <p>Palvelua voidaan myöntää mikäli:</p> <ul style="list-style-type: none"> asiakas ei saa kulkemiseen tukea muiden säädösten nojalla asiakkaan toimintakyky on pitkäaikaisesti alentunut sairauksista ja/tai ikääntymisestä johtuen perheen auton käyttö itsenäisesti tai samassa taloudessa asuvan kanssa ei onnistu alentunut toimintakyky aiheuttaa kohtuuttomia vaikeuksia käyttää julkista joukkoliikennettä. <p>Kuljetuspalvelua ei voi käyttää lääkäri-, kuntoutus- ja terveydenhuollon matkoihin, joihin voi saada Kelan korvausta sairausvakuutuslain mukaisesti.</p>

4.9 Asunnonmuutostyöt

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Asunnonmuutostyöt ikääntyneille	<p>Kun asiakkaan toimintakyky on alentunut pitkäaikaisesti tai pysyvästi ja se hankaloittaa kotona selviytymistä, voidaan arvioida kodin muutostöiden tarvetta.</p>	<p>Asunnonmuutostöitä voidaan myöntää harkinnanvaraisesti tähän varattujen määrärahojen puitteissa taloudellisesti heikommassa asemassa olevalle henkilölle.</p> <p>Sosiaalihoitolain mukainen avustus</p>

	<p>Asunnon muutostöitä ovat esimerkiksi kynnysten poistot, ovien leventäminen tai luiskien ja tukikaiteiden kiinnittäminen.</p> <p>Asunnon muutostöiden tarkoitus on tukea mahdollisimman itsenäistä ja turvallista kotona selviytymistä.</p> <p>Ensisijaisena tavoitteena on, että asiakas huolehtii itse tai omaistensa kanssa asunnon korjaamisesta ja varustamisesta omia tarpeitaan vastaavaksi.</p> <p>Harkinnanvaraisia sosiaalihoitolain mukaisia avustuksia pienimuotoisiin asunnon muutostöihin voidaan myöntää omassa asunnossaan vakituisesti asuville.</p>	<p>asunnonmuutostöihin on toissijainen suhteessa ARA:n ja Valtiokonttorin myöntämiin avustuksiin. Muutostöiden tulee olla välttämättömiä kotona selviytymisen tueksi, eikä asiakkaalla ole mahdollisuutta teettää töitä itse tai muiden avustuksella.</p> <p>Muutostöiden tarvetta arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Palvelutarpeenarvioinnissa tilannetta arvioidaan kokonaisvaltaisesti elämäntilanne ja taloudellinen tilanne huomioon ottaen.</p> <p>Avustusta asunnonmuutostöihin ei myönnetä varsinaisiin peruskorjauksiin tai asiakkaalle, joka odottaa palveluasumispaikkaa. Muutostöitä ei myönnetä myöskään vapaa-ajan asuntoon. Asunnon muutostöistä aiheutuvia kohtuullisia kustannuksia voidaan korvata, mikäli henkilö tarvitsee niitä vammansa tai sairautensa vuoksi välttämättä suoriutuakseen tavanomaisista elämäntoiminnoista.</p>
--	---	--

5 Kotihoito

Asiakkaat ohjautuvat kotihoitoon palvelutarpeen arvioinnin kautta. Kotihoidon palveluja voidaan myöntää henkilöille, jotka eivät selviydy kotona arkielämän toiminnoista itsenäisesti tai omaistensa turvin ilman hoitoa ja huolenpitoa. Lähtökohtana on, että asiakkaan hoito ja huolenpito vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista, eikä asiakas pysty itse tai saattajan turvin hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin.

Kotihoidon asiakkaan toimintakykyä ja palveluntarvetta arvioidaan säännöllisesti. Toimintakyvyn arvioinnissa käytetään RAI-arviointivälineistöä, kun asiakkaalla todetaan säännöllisen kotihoidon tarve tai kun säännöllisen kotihoidon asiakkaan toimintakyvyssä tai olosuhteissa tapahtuu olennaisia muutoksia. Arvioinnin perusteella asiakkaalle myönnettyjä palveluja voidaan lisätä, vähentää tai palvelut voidaan lopettaa.

Kotihoidon palvelut toteutetaan Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) mukaisesti joko hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluna tai palvelusetelinä. Kotihoito voi olla tilapäistä tai säännöllistä. Kotihoitoa toteutetaan kuntouttavalla työotteella asiakkaan toimintakykyä tukien.

Kotihoidon palvelu toteutetaan ensisijaisesti etäkotihoidon ja lääkeautomaatin avulla, mikäli ne on arvioitu tarkoituksenmukaisiksi ja soveltuviksi tavoiksi järjestää palvelut. Etäkotihoidon ja lääkeautomaatin avulla tuetaan asiakkaan omatoimisuutta ja kotona pärjäämistä. Kotihoidon asiakkaille, jotka tarvitsevat apua lääkehoidon toteuttamiseen, lääkkeiden jako toteutetaan apteekin koneellisena annosjakeluna ja lääkehoidon toteutus ensisijaisesti lääkeautomaatin avulla.

Etäkotihoidolla tarkoitetaan palvelua, jossa kotikäynti suoritetaan kuvallisen etäyhteyden avulla. Etäkotihoito voi olla asiakkaalle ainoa kotihoidon muoto tai asiakas voi saada sekä etäkotihoitoa että kotihoidon fyysisiä käyntejä. Etäkotihoidon asiakkaan tulee täyttää tilapäisen tai säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteet.

Etäkotihoitoa myönnetään laaja-alaisen palveluntarpeen arvioinnin perusteella, jossa ammattilainen arvioi palvelun soveltuvuuden asiakkaalle. Etäkotihoidon toteutuksen ehtona on, että asiakas kykenee siirtymään laitteen äärelle ja toimimaan annetun ohjeistuksen mukaan. Etäkotihoidon palvelun soveltuvuutta arvioidaan myös asiakkuuden aikana.

Asiakas saa etäkotihoitoon tarvittavat laitteet maksutta käyttöönsä. Etäkotihoidon aloituksen yhteydessä asiakkaan kotiin asennetaan tablet - laite ja asiakkaalle opastetaan laitteen käyttö. Etäyhteydellä voidaan esimerkiksi muistuttaa ja valvoa asiakkaan lääkkeenottoa ja ruokailun aloittamista.

Lääkeautomaatin myöntämisen perusteena on, että asiakas täyttää tilapäisen tai säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteet eikä asiakas selviydy lääkehoidostaan itsenäisesti. Lääkeautomaatista asiakas saa lääkkeet omatoimisesti kotihoidon kotikäynnin sijaan. Vaihtoehtoisesti lääkeautomaatti voi siirtää kotihoidon kotikäynnin ajankohtaa päivän aikana tai mahdollistaa käynnin toteuttamisen etäyhteydellä.

Ammattilainen arvioi lääkeautomaatin soveltuvuuden asiakkaalle. Palvelun myöntäminen edellyttää, että asiakas ymmärtää laitteen käyttötarkoituksen ja osaa käyttää laitetta. Lääkeautomaatin käytön edellytys on, että asiakas kykenee tarttumaan lääkepussiin tai -kuppiin ja laittamaan lääkkeet suuhunsa. Lisäksi asiakkaan lääkkeiden on oltava sellaisia, jotka soveltuvat lääkeautomaattiin.

Lääkeautomaatti annostelee lääkkeet asiakkaalle oikea-aikaisesti ja turvallisesti. Kotihoito vastaa lääkeautomaatin täyttämistä. Lääkeautomaatti ilmoittaa kotihoidolle poikkeavuuksista, kuten ottamatta jääneistä annoksista tai laitteen virhetilasta.

Käytössä on erilaisia lääkeautomaatteja. Automaatin valinnassa huomioidaan asiakkaan toimintakyky ja lääkkeiden soveltuvuus lääkeautomaattiin. Automaatti täytetään annosjakelupusseilla tai siihen annostellaan asiakkaan lääkkeet valmiiksi lääkekuppeihin.

Tarkemmat myöntämisen perusteet ja ehdot on kuvattu palveluittain kappaleissa 5.1–5.2 ja palvelun toteuttamisen ehdot kappaleessa 5.3.

5.1 Tilapäinen kotihoito

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Tilapäinen kotihoito	<p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, jolla on alentunut toimintakyky sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn perusteella.</p> <p>Asiakkaan toimintakyky on tilapäisesti alentunut ja kuntoutuminen on vielä kesken esimerkiksi leikkauksen jälkeen.</p> <p>Tilapäinen kotihoito on mahdollista saada palvelutarpeen mukaan ympäri vuorokauden.</p> <p>Yöaikainen käynti on ennalta sovittu, suunniteltu kotikäynti. Yöaikaiset käynnit toteutetaan kotona asumisen tueksi osana säännöllistä ja tilapäistä kotihoitoa.</p> <p>Hoito vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön osaamista ja asiakas ei kykene hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin avustettunakaan.</p> <p>Palveluntarve voi myös johtua omaishoitajan tilapäisestä esteestä hoitaa asiakasta.</p> <p>Palveluntarve on tilapäinen ja kestoltaan korkeintaan 2 kuukautta.</p> <p>Hoitojakson aikana kotihoito arvioi asiakkaan palvelun tarvetta.</p>	<p>Tilapäisen kotihoidon palvelutarpeenarvioinnissa arvioidaan hyödynnetään toimintakykyämittareita.</p> <p>Hoito vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön osaamista eikä asiakas kykene hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin avustettunakaan.</p> <p>RAI-arviointi:</p> <p>- ADLH ≥ 2: Asiakas tarvitsee rajoitetusti toisen henkilön apua ja avuntarve ilmenee alla mainituissa arkisuoriutumisen päivittäisissä toiminnoissa: ADLH-mittari kuvaa arkisuoriutumista. Arkisuoriutumista ovat: syöminen, sängystä ja tuolista siirtyminen, liikkuminen, WC-käynnit, henkilökohtainen hygienia.</p> <p>ja/tai</p> <p>CPS ≥ 2: Asiakkaan kognitio, lähimuisti tai päivittäinen päätöksentekokyky on heikentynyt, Kognition lievä heikkeneminen. Asiakkaan lähimuisti on heikentynyt ja päivittäinen päätöksentekokyky on vaikeutunut esimerkiksi lääkehoidon, ravitsemuksen tai muilla arkisuoriutumisen osa-alueilla.</p> <p>CPS-mittari kuvaa asiakkaan kognitiivista toimintakykyä. Mittarilla mitataan kognitiivista kykyä neljän muuttujan suhteen; ymmärretyksi</p>

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
	<p>Yksittäinen mittarin tulos ei ole kriteeri avun, tuen tai palvelun saamiselle tai epäämiselle.</p> <p>II</p>	<p>tuleminen, päätöksentekokyky, kyky syödä itse ja lähimuisti.</p> <p>ja/tai</p> <p>MMSE-muistitestin tulos on $\leq 24/30$ Lievä kognitiivinen heikentyminen.</p> <p>Joissain tilanteissa on arvioitu, että 27 pistettä viittaa poikkeavaan suoritukseen ja toisaalta joissain tilanteissa 23 pistettä ei välttämättä viittaa muistisairauteen.</p> <p>tai-</p> <p>MAPLe ≥ 3. Asiakkaalla on päivittäinen avuntarve hoitoon ja huolenpitoon. MAPLe mittari kuvaa palveluntarvetta, mittariarvo MAPLe 3–5 kertoo, että asiakkaan palvelutarve on kohtalainen, suuri tai erittäin suuri.</p> <p>-</p> <p>ja/tai Asiakkaalla on psyykinen sairaus, joka vaatii jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa ja myöhäisiin masennusseula GDS-15 tulos on $\geq 5/15$ optimaalisesta hoidosta huolimatta (lievä depressio).</p> <p>Tilapäistä kotihoitoa ei myönnetä jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakas tarvitsee apua yksinomaan lääkkeiden annosteluun, siivoukseen tai muuhun kodinhoidolliseen tehtävään. • Asiakas tarvitsee apua yksinomaan suihkuun, eivätkä edellä mainitut palvelun myöntämisen perusteet ja yksilöllinen kokonaistilanteen arviointi täytä kotihoidon ehtoja. • Asiakas on oikeustoimikelpoinen ja ymmärtää hoidon tarpeen merkityksen, mutta ei itse halua tai toistuvasti kieltäytyy vastaanottamasta palveluita. • Asiakkaan elinympäristössä ei voida turvata kotihoidon työntekijöiden turvallisia työskentelyolosuhteita eikä työntekijöiden koskemattomuutta (työturvallisuuslaki (738/2002)).
Tilapäinen kotihoito	<p>Tilapäinen kotisairaanhoito</p> <p>Tilapäinen kotisairaanhoito on kotona toteutettavaa sairaanhoitoa.</p> <p>Tilapäistä kotisairaanhoitoa on esimerkiksi ompeleiden poisto, haavanhoito, avanteen ja dreerien hoito kotona, sekä injektioiden anto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoito vaatii terveydenhuollon ammattihenkilöstön osaamista ja asiakas ei kykene hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin avustettunakaan. • Sairaanhoidon tarve on kertaluonteinen, muutaman kerran toistuvaa tai harvemmin kuin kerran

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
	<p>Hoito toteutetaan, kunnes asiakas pystyy menemään itsenäisesti tai saatettuna esim. terveysasemalle.</p>	<p>viikossa toistuva sairaanhoidollinen käynti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jos asiakkaan avunterve liittyy yksinomaan lääkinällisten tukisidosten tai tukisukkien laittoon, palvelu käynnistetään tilapäisenä kotisairaanhoidona. Kotihoidon työntekijät harjoittelevat asiakkaan kanssa aktiivisesti tukisukkien pukemista ja riisumista helpottavien apuvälineiden käyttöä. Tavoitteena on, että asiakas pystyisi suoriutumaan itsenäisesti sukkien käytöstä tai ainakin niiden riisumisesta. Palvelutarvetta arvioidaan säännöllisesti.
<p>Tilapäinen kotihoito</p>	<p>Etäkotihoito</p> <p>Etäkotihoitolla tarkoitetaan palvelua, jossa kotikäynti suoritetaan etäyhteyden avulla.</p> <p>-</p> <p>Etäkotihoiton avulla korvataan kotihoidon fyysisiä käyntejä, Etäkotihoito on ensisijainen käyntimuoto, kun se on asiakkaan toimintakyvyn kannalta mahdollista. Sisältyy tilapäisen kotihoidon palveluun.</p> <p>-</p> <p>Asiakas saa laitteen asennuksen ja käytön opastuksen palvelun aloituksen yhteydessä.</p> <p>-</p> <p>Laitteen saa lainaksi.</p> <p>-</p> <p>Etäyhteydellä voi esimerkiksi muistuttaa ja valvoa lääkettä ja ruokailun aloittamista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas täyttää tilapäisen kotihoidon myöntämisen perusteet. • Etäkotihoitoa myönnetään moniammatillisen ja laaja-alaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. • Asiakkaan soveltuessa, etäkotihoitoa myönnetään osana kotihoidon palvelua, korvaten fyysisen kotikäynnin. • Palvelun soveltuvuutta arvioidaan asiakkuuden aikana. <p>Asiakkaan soveltuvuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakas kykenee toimimaan annetun ohjeistuksen mukaan, kykenee siirtymään laitteen äärelle. • Asiakkaalla tulee olla riittävä valmius ja osaaminen laitteen käyttöön.
<p>Turvallinen lääkehoito</p>	<p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, joka tarvitsee apua lääkehoidon toteuttamisessa. Lääkehoito toteutetaan ensisijaisesti lääkeautomaatilla ja lääkkeiden annosjakelulla palvelutarpeen arvioinnin perusteella, asiakkaan tilanteeseen soveltuvalla tavalla.</p> <p>Turvallisen lääkehoidon vastuu on kotihoidolla, lääkehoidosuunnitelman mukaisesti. Vastuu sisältää yhteistyön apteekin ja lääkärin kanssa, asiakkaan lääkelistan ylläpidon ja lääkemutoksiin reagoimisen sekä lääkehoidon vaikuttavuuden seurannan ja arvioinnin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kun asiakas tarvitsee apua lääkehoidon toteuttamisessa osittain tai kokonaan. • Osittainen tarve voi johtua esimerkiksi siitä, että asiakas jakaa ja ottaa lääkkeitä itsenäisesti mutta tarvitsee apua esimerkiksi pistosten kanssa. • Lääkehoidon toteutuminen edellyttää valvontaa, seuranta ja arviointia. <p>Lääkehoitoa ei myönnetä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jos apteekki pystyy tarjoamaan annosjakelupalvelun kuljetuksineen, eikä asiakkaalla ole tarvetta lääkehoidon seurantaan

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
	<p>Turvallisen lääkehoidon toteuttaminen tarkoittaa, että asiakkaan lääkkeet jaetaan kotihoidon toimesta lääkeautomaattiin tai että lääkkeet ovat soveltuvin osin lääkkeiden annosjakelun piirissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mikäli omainen/asiakas hankkii lääkkeet ja annostelee lääkkeet dosettiin, tulee asiakkaan itse kyetä ottaa lääkkeet dosetista tai omainen vastaa lääkkeen annosta. Kotihoito ei voi antaa lääkkeitä tarkastamattomasta dosetista.
<p>Turvallinen lääkehoito</p>	<p>Lääkeautomaatti-</p> <p>Lääkeautomaatti on ensisijainen turvallisen lääkehoidon toteuttamistapa, kun asiakas tarvitsee apua lääkehoidon toteuttamisessa.</p> <p>-</p> <p>Asiakas saa lääkkeet lääkeautomaatista oikea-aikaisesti ja turvallisesti.</p> <p>-</p> <p>Lääkeautomaatti korvaa kotihoidon fyysisiä käyntejä.</p> <p>-</p> <p>Käytössä on erilaisia lääkeautomaatteja. Automaatin valinnassa huomioidaan asiakkaan toimintakyky ja lääkkeiden soveltuvuus.</p> <p>Kotihoito täyttää automaatin. Automaatti täytetään annosjakelupusseilla tai siihen annostellaan asiakkaan lääkkeet valmiiksi lääkekippoihin.</p> <p>-</p> <p>Lääkeautomaatti ilmoittaa kotihoidolle poikkeavuuksista esimerkiksi ottamatta jääneistä annoksista tai laitteen virhetila.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas täyttää tilapäisen kotihoidon kriteerit ja soveltuu lääkeautomaatin käyttäjäksi. • Asiakkaan toimintakyky mahdollistaa lääkeautomaatin käytön. • Asiakas ymmärtää laitteen käyttötarkoituksen ja osaa käyttää laitetta. • Asiakas ei selviydy lääkehoidostaan omatoimisesti. • Lääkkeet soveltuvat lääkeautomaattiin.
<p>Turvallinen lääkehoito</p>	<p>Sähkölukollinen lääkekaappi</p> <p>Turvallisen ja valvotun lääkehoidon toteuttaminen ja lääkkeiden säilyttäminen asiakkaan kotona.</p> <p>Lääkekaappi avataan ja lukitaan matkapuhelimella ja jokainen käynti kaapilla rekisteröityy.</p> <p>Järjestelmään tallentuu tarkka avaamis- ja sulkemisaika sekä käynnin tehneen tiedot.</p> <p>Omaiselle voidaan tarvittaessa antaa avaimet, jolloin näitä ei tietoja ei tallennu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kotihoidon asiakkuus • Asiakkaalla tarve valvotulle lääkkeenotolle. • Lääkkeet säilytettävä lukitussa tilassa. • Asiakkaalla on avaimeton ovenavaus

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
	Sähkölukollinen lääkekaappi on käytössä vain Raaseporissa ja Inkoossa.	

5.2 Säännöllinen kotihoito

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Säännöllinen kotihoito	<p>Kotihoito</p> <p>Säännöllinen kotihoito on tarkoitettu asiakkaalle, jolla on alentunut toimintakyky ikääntymisen, sairauden tai vamman perusteella ja pärjääminen arjessa itsenäisesti, omaisten tai muiden palveluiden turvin ei ole mahdollista.</p> <p>Palvelua on mahdollista saada palvelutarpeen mukaan ympäri vuorokauden.</p> <p>Yöaikainen käynti on ennalta sovittu, suunniteltu kotikäynti. Yöaikaiset käynnit toteutetaan kotona asumisen tueksi osana säännöllistä tai tilapäistä kotihoitoa.</p> <p>Säännöllisen kotihoidon tarve on jatkuvaa (viikoittaista tai päivittäistä) kestoltaan yli 2kk.</p> <p>II</p>	<p>Palveluiden myöntäminen perustuu laaja-alaiseen palvelutarpeen arvioon. Asiakkaan elämäntilannetta ja toimintakykyä tarkastellaan kokonaisuutena. Palvelujen kokonaisuuden suunnittelussa huomioidaan asiakkaan asuinympäristö, hoitoon osallistuvaa verkostoa sekä muut myönnetty palvelut.</p> <p>Toimintakykyä ja palvelun tarvetta arvioidaan puolivuositain, tai aina asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa.</p> <p>Palvelun myöntämisessä hyödynnetään RAI-toimintakykymittaria.</p> <p>Yksittäinen mittarin tulos ei ole kriteeri avun, tuen tai palvelun saamiselle tai eväämiselle.</p> <p>RAI-arviointi:</p> <p>ADL-H ≥ 2. Asiakas tarvitsee rajoitetusti toisen henkilön apua ja avuntarve ilmenee alla mainituissa arkisuoriutumisen päivittäisissä toiminnoissa.</p> <p>ADL-H mittari kuvaa arkisuoriutumista. Arkisuoriutumista ovat: syöminen, peseytyminen, sängystä ja tuolista siirtyminen, liikkuminen, WC-käynnit ja henkilökohtainen hygienia</p> <p>Säännöllistä kotihoitoa ei myönnetä yksinomaan peseytymisessä avustamiseen, siivoukseen, kodinhoidollisiin tehtäviin tai asiointiapuun.</p> <p>ja/tai</p> <p>CPS ≥ 2. Kognition lievä heikkeneminen Asiakkaan lähimuisti on heikentynyt ja päivittäinen päätöksentekokyky on vaikeutunut esimerkiksi lääkehoidon, ravitsemuksen tai muilla arkisuoriutumisen osa-alueilla.</p>

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
		<p>CPS-mittari kuvaa asiakkaan kognitiivista toimintakykyä. Mittarilla mitataan kognitiivista kykyä neljän muuttujan suhteen; ymmärretyksi tuleminen, päätöksentekokyky, kyky syödä itse ja lähimuisti.</p> <p>ja/tai</p> <p>MMSE-muistitestin tulos on $\leq 24/30$. Lievä kognitiivinen heikentyminen. Joissain tilanteissa on arvioitu, että 27 pistettä viittaa poikkeavaan suoritukseen ja toisaalta joissain tilanteissa 23 pistettä ei välttämättä viittaa muistisairauteen.</p> <p>ja/tai</p> <p>MAPLe ≥ 3. Asiakkaalla on päivittäinen avuntarve hoitoon ja huolenpitoon. MAPLe mittari kuvaa palveluntarvetta, mittariarvo MAPLe 3–5 kertoo, että asiakkaan palvelutarve on kohtalainen, suuri tai erittäin suuri.</p> <p>ja/tai</p> <p>Asiakkaalla on psyykinen sairaus, joka vaatii jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa ja myöhäisiän masennusseula GDS-15 tulos on $\geq 5/15$ optimaalisesta hoidosta huolimatta (lievä depressio).</p> <p>Yö-kotikäyntien osalta on lisäksi tarve erityishoidolle, lääkinnälliselle hoidolle, perushoidolle, asentohoidolle tai/ja on osana kotona selviytymisen arviointia.</p> <p>Muut perusteet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan, omaisten apu, vapaaehtoistyön ja tukipalveluiden mahdollisuudet auttaa kotona selviytymisessä on kartoitettu tai ne ovat jo käytössä eikä apu ole riittävä. • Asiakkaan toimeentulo vaarantuu tai asiakas joutuu hakeutumaan toimentulotuen piiriin, jotta pystyisi yksityisesti hankkimaan tarvitsemansa palvelun. Palvelun käyttö ei saa aiheuttaa toimentulotuen tarvetta. • Asiakkaan kokonaistilanne on sellainen, että hoidon toteutuminen vaarantuu ilman, että asiakas on hyvinvointialueen asiakasohjauksen

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
		<p>seurannassa ja hyvinvointialueen järjestämän kotihoidon piirissä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan pääasiallisesta hoidosta vastaa omaishoitaja ja kotihoitoa tarvitaan omaishoidon tukemiseksi. • Asiakkaan palveluntarve on sairaanhoidollinen eikä hän pysty kulkemaan terveysasemalle avustettunakaan. <p>Jos asiakkaan avunterve liittyy yksinomaan lääkinällisten tukisidosten tai tukisukkien laittoon, palvelu käynnistetään tilapäisenä kotisairaanhoidona. Kotihoidon työntekijät harjoittelevat asiakkaan kanssa aktiivisesti tukisukkien pukemista ja riisumista helpottavien apuvälineiden käyttöä. Tavoitteena on, että asiakas pystyisi suoriutumaan itsenäisesti sukkiensa käytöstä tai ainakin niiden riisumisesta. Palveluntarvetta arvioidaan säännöllisesti.</p> <p>Säännöllistä kotihoitoa ei myönnetä, jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakas tarvitsee apua yksinomaan lääkkeiden annosteluun, siivoukseen, muuhun kodinhoidolliseen tehtävään tai asiointiapuun. • Asiakas tarvitsee apua yksinomaan suihkuun tai asiakkaan palveluntarve on pieni (0–4 h/kk), eivätkä edellä mainitut palvelun myöntämisen perusteet täyty. • Asiakas on oikeustoimikelpoinen ja ymmärtää hoidon tarpeen merkityksen, mutta ei itse halua tai toistuvasti kieltäytyy vastaanottamasta palveluita. • Asiakkaan elinympäristössä ei voida turvata kotihoidon työntekijöiden turvallisia työskentelyolosuhteita eikä työntekijöiden koskemattomuutta (työturvallisuuslaki (738/2002)).
Säännöllinen kotihoito	<p>Etäkotihoidolla tarkoitetaan palvelua, jossa kotikäynti suoritetaan etäyhteyden avulla.</p> <p>Etäkotihoito on ensisijainen käyntimuoto, kun se on asiakkaan toimintakyvyn kannalta mahdollista.</p> <p>Asiakas saa laitteen asennuksen ja käytön opastuksen palvelun aloituksen yhteydessä.</p> <p>–</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas täyttää säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteet. • Etäkotihoitoa myönnetään moniammatillisen ja laaja-alaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. • Asiakkaan soveltuessa, etäkotihoitoa myönnetään osana kotihoidon palvelua, korvaten fyysisen kotikäynnin. • Palvelun soveltuvuutta arvioidaan asiakkuuden aikana.

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
	<p>Laitteen saa lainaksi-</p> <p>-</p> <p>Etäyhteydellä voi esimerkiksi muistuttaa ja valvoa lääkkeettoa ja ruokailun aloittamista-</p>	<p>-</p> <p>Asiakkaan soveltuvuus-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakas kykenee toimimaan annetun ohjeistuksen mukaan, kykenee siirtymään laitteen äärelle. • Asiakkaalla tulee olla riittävä valmius ja osaaminen laitteen käyttöön.
Turvallinen läikehoito	<p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, joka tarvitsee apua läikehoidon toteuttamisessa. Läikehoito toteutetaan ensisijaisesti läikeautomaatilla ja läikeiden annosjakelulla, asiakkaan tilanteeseen soveltuvalla tavalla.</p> <p>Turvallisen läikehoidon vastuu on kotihoidolla, läikehoitosuunnitelman mukaisesti. Vastuu sisältää yhteistyön apteekin ja läikeärin kanssa, asiakkaan läikelistan ylläpidon ja läikemuutoksiin reagoimisen sekä läikehoidon vaikuttavuuden seurannan ja arvioinnin.</p> <p>Turvallisen läikehoidon toteuttaminen tarkoittaa, että asiakkaan läikeet jaetaan kotihoidon toimesta läikeautomaattiin tai läikeet ovat soveltuvien osien läikeiden annosjakelun piirissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kun asiakas tarvitsee apua läikehoidon toteuttamisessa osittain tai kokonaan. • Osittainen tarve voi johtua esimerkiksi siitä, että asiakas jakaa ja ottaa läikeet itsenäisesti mutta tarvitsee apua esimerkiksi pistosten kanssa. • Läikehoidon toteutuminen edellyttää valvontaa, seuranta ja arviointia. <p>Läikehoitoa ei myönnetä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jos apteekki pystyy tarjoamaan annosjakelupalvelun kuljetuksineen, eikä asiakkaalla ole tarvetta läikehoidon seurantaan, palvelua ei myönnetä. • Mikäli omainen/asiakas hankkii läikeet ja annostelee läikeet dosettiin, tulee asiakkaan itse kyetä ottamaan läikeet dosetista tai omainen vastaa läikeen annosta. Kotihoito ei voi antaa läikeitä tarkastamattomasta dosetista.
Turvallinen läikehoito	<p>Läikeiden annosjakelu</p> <p>Läikeiden annosjakelulla tarkoitetaan palvelua, jossa apteekki toimittaa asiakkaan säännöllisesti käyttämät läikeet jaettuina annoskohtaisiin pusseihin.</p> <p>Kotihoito toimittaa läikeet asiakkaalle suunnitelman mukaisesti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas täyttää säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteet. • Asiakkaalla on 3 tai enemmän säännöllisiä annosjakeluun soveltuvaa läikettä. • Pelkästään tarvittaessa otettavat, nestemäiset ja pistettävät läikeet eivät sovellu annosjakeluun. • Asiakkaan läikitys on kohtuullisen vakaa ja hän tarvitsee kotihoidon avun läikehoidon turvalliseen toteuttamiseen.
Turvallinen läikehoito	<p>Läikeautomaatti-</p> <p>Läikeautomaatti on ensisijainen turvallisen läikehoidon toteuttamistapa, kun asiakas tarvitsee apua läikehoidon toteuttamisessa-</p> <p>-</p> <p>Asiakas saa läikeet läikeautomaatista oikea-aikaisesti ja turvallisesti-</p> <p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas täyttää säännöllisen kotihoidon kriteerit ja soveltuu läikeautomaatin käyttäjäksi- • Asiakkaan toimintakyky mahdollistaa läikeautomaatin käytön- • Asiakas ymmärtää laitteen käyttötarkoituksen ja osaa käyttää laitetta- • Asiakas ei selviydy läikehoidostaan omatoimisesti- • Läikeet soveltuvat läikeautomaattiin-

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
	<p>Käytössä on erilaisia lääkeautomaatteja. Automaatin valinnassa huomioidaan asiakkaan toimintakyky ja lääkkeiden soveltuvuus.</p> <p>-</p> <p>Kotihoito täyttää automaatin. Automaatti täytetään annosjakelupusseilla tai siihen annostellaan asiakkaan lääkkeet valmiiksi lääkekippeihin.</p> <p>Lääkeautomaatti ilmoittaa kotihoidolle poikkeavuuksista esimerkiksi ottamatta jääneistä annoksista tai laitteen virhetilasta.</p>	
Turvallinen läikehoito	<p>Sähkölukollinen lääkekaappi</p> <p>Turvallisen ja valvotun läikehoidon toteuttaminen ja lääkkeiden säilyttäminen asiakkaan kotona.</p> <p>Lääkekaappi avataan ja lukitaan matkapuhelimella ja jokainen käynti kaapilla rekisteröityy.</p> <p>Järjestelmään tallentuu tarkka avaamis- ja sulkemis- aika, sekä käynnin tehneen tiedot.</p> <p>Omaiselle voidaan tarvittaessa antaa avaimet, jolloin näitä ei tietoja ei tallennu.</p> <p><i>Sähkölukollinen lääkekaappi on käytössä vain Raaseporissa ja Inkoossa.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kotihoidon asiakkuus. • Asiakkaalla tarve valvotulle lääkkeenotolle. • Lääkkeet säilytettävä lukitussa tilassa. • Asiakkaalla on avaimeton ovenavaus.

5.3 Palvelun toteuttamisen muut perusteet

Laadukas ja turvallinen kotihoito edellyttää sitoutumista yhdessä laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan sekä seuraaviin palvelun toteuttamisen periaatteisiin:

- Asiakas sitoutuu käyttämään hoitoon tarvittavia apuvälineitä, mikäli niiden käyttäminen on asiakkaan hoidon kannalta oleellista ja niiden käyttö on edellytys asiakkaan ja työntekijän turvallisuuden takaamiselle hoitotilanteissa. Näitä välineitä ovat esimerkiksi sähkösäätöinen hoitosänky, nosto- ja siirtolaite, avaimeton ovenavaus, erilaiset turva- ja etäyhteyslaitteet.

- Mikäli asiakas saa käyttöönsä teknologisia laitteita, kuten lääkeautomaatin tai etälaitteen, sitoutuu asiakas/läheiset huolehtimaan laitteiden asianmukaisesta käytöstä.
- Työntekijällä on oikeus savuttomaan työympäristöön. Asiakas ja hänen läheisensä sitoutuvat olemaan tupakoimatta työntekijän läsnä ollessa.
- Asiakkaan tai hänen läheistensä päihteiden käyttö ei saa vaarantaa henkilöstön turvallisuutta. Päihteiden vaikutuksenalaisena olevan asiakkaan yleistila tarkistetaan ja suunnitellut hoitotoimet toteutetaan vasta kun asiakas ei ole päihtynyt. Tarvittaessa konsultoidaan hoitavaa lääkärinä.
- Arvaamattomasti käyttäytyvät tai hoitotyötä häiritsevät lemmikkieläimet pidetään käyntien aikana kytkettyinä tai toisessa huoneessa. Toisinaan tuttuakin lemmikki voi reagoida hoitotoimenpiteisiin ennalta arvaamattomasti. Lemmikkieläinten hoito ei kuulu kotihoidon työtehtäviin. Henkilökunnalla on velvollisuus tehdä tarvittaessa eläinsuojeluilmoitus.
- Työntekijän työturvallisuuden takaamiseksi huomioidaan, että hänen koskemattomuutensa ja syrjimättömyytensä turvataan. Häntä kohdellaan asiallisesti riippumatta hänen sukupuolestaan, uskonnostaan, etnisestä taustastaan tai muista vastaavista asioista.
- Asiakas ei voi valikoida häntä hoitavaa hoitohenkilöstöä. Kotihoidon henkilöstö on pätevää ja ammattitaitoista ja heidän soveltuvuutensa työhön on työnantajan toimesta tarkistettu.
- Mikäli kotikäynnin aikana asiakkaan luona on vierailijoita, sitoutuvat he antamaan henkilöstölle työrauhan kotikäynnin toteuttamiseen. Vierailijoiden läsnäolo ei saa vaarantaa henkilöstön turvallisuutta. Kotihoidon tehtäviin ei kuulu esimerkiksi vierailijoiden tiskeistä, roskista tai pyykeistä huolehtiminen.
- Uhka- ja vaarakäyttäytymisen ilmetessä kotikäynti keskeytetään. Asiakkaan hoidon toteuttamissuunnitelma arvioidaan uudelleen ja käynnit toteutetaan tarvittaessa muiden toimijoiden, kuten esimerkiksi vartijan kanssa.
- Hoitotilanteiden videokuvaaminen tai muu tallentaminen asiakkaan, läheisten tai hoitajan toimesta on mahdollista vain asiakkaan pätevällä suostumuksella.
- Videomateriaalin tai muiden tallenteiden julkaiseminen ilman kaikkien osallisten suostumusta on kiellettyä.
- Asiakkaiden ja läheisten vastuulla on huolehtia asunnon ja piha-alueen esteettömyydestä (esim. lumityöt ja hiekoitus, kulkeminen asunnossa)
- Asiakkaiden ja läheisten vastuulla on huolehtia kodin paloturvallisuudesta ja sähkölaitteiden toimintakunnosta. Kotihoidon työntekijällä on ilmoitusvelvollisuus tilanteessa, jossa hän havaitsee turvallisuusriskejä.
- Kotihoidon tehtäviin ei kuulu asunnon tai saunan lämmittäminen.
- Pyykki- ja astianpesukoneet voidaan laittaa päälle kotihoidon toimesta, mikäli asiakas pystyy valvomaan koneiden käyttöä. Mikäli konetta ei voida jättää päälle kotikäynnin jälkeen, ei kotihoito huolehdi pyykki- ja astianpesukoneiden käytöstä.

5.4 Kotihoidon palvelujen päättäminen

Kotihoidon tarvetta arvioidaan säännöllisesti. Mikäli kotihoidon palvelut ollaan päättämässä, kuullaan asiassa asiakasta ja tarvittaessa hänen läheistään tai laillista edustajaansa. Asiakkaan palveluntarve ja palvelun järjestämistapa arvioidaan yhdessä. Asiakas ohjataan tarvittaessa hänen tarpeitaan vastaavien muiden palveluiden piiriin ja tilanteissa, jossa hoitovastuu siirtyy toisaalle, turvataan hoidon jatkuvuus.

Kotihoidon palvelut voidaan päättää seuraavista syistä:

- Asiakkaalla ei ole enää kotihoidon tarvetta (myöntämisen perusteet eivät täyty) tai palvelu järjestyy muulla tavoin.
- Asiakas on oikeustoimikelpoinen ja ymmärtää hoidon tarpeen merkityksen, mutta ei itse halua tai toistuvasti kieltäytyy vastaanottamasta palveluja.
- Asiakas on oikeustoimikelpoinen, mutta ei sitoudu yhteistyöhön, vaikka ymmärtää sen merkityksen hoitonsa ja hyvinvointinsa kannalta (esim. asiakas ei ole toistuvasti tavoitettavissa).
- Asiakkaan elinympäristössä ei voida turvata kotihoidon työntekijöiden turvallisia työskentelyolosuhteita eikä työntekijöiden koskemattomuutta (työturvallisuuslaki (738/2002)).
- Asiakkaan palveluntarpeen kasvaessa pysyvästi yli 55 tuntia kuukaudessa ja/tai asiakkaan hoito ei ole enää riittävää tai turvallista toteuttaa kotiympäristössä, arvioidaan asiakkaan kokonaistilanne moniammatillisesti. Moniammatillisen arvioinnin perusteella tehdään asiakkaan tarvitsemista palveluista päätös, jota noudatetaan. Mikäli asiakas haluaa jatkaa kotona asumista kotihoidon turvin, runsaista avuista huolimatta (yli 55 tuntia), asiakasta ja mahdollisesti hänen läheistään ohjataan ostamaan lisäpalveluja omakustanteisesti.

6 Kotikuntoutus ja kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille

Asiakkaat ohjautuvat kotikuntoutukseen ja kuntouttavaan päivätoimintaan ammattilaisen arvioinnin kautta. Asiakkaalla arvioidaan olevan kuntoutumisen potentiaalia. Palvelulla pyritään toimintakyvyn palauttamiseen, edistämiseen tai toimintakyvyn laskun hidastamiseen. Heräte palvelun tarpeesta voi tulla monesta eri paikasta esim. sairaalasta, kotiutustiimistä, kotihoidosta, seniori-infosta tai yhteisistä sosiaali- ja terveyspalveluista.

Palveluja voidaan myöntää asiakkaille, jotka eivät selviydy kotona arkielämän toiminnoista itsenäisesti tai omaistensa/läheistensä tuella. Kotikuntoutus on pääsääntöisesti jaksomuotoista, mutta se voi myös olla yksittäisiä arvio- ja ohjauskäyntejä. Kuntouttava päivätoiminta on aina jaksomuotoista. Kuntoutusjaksolla on yksilölliset tavoitteet, joiden saavuttamista arvioidaan jakson alussa ja lopussa. Jakson päätteeksi arvioidaan jatkokuntoutuksen tarve ja ohjataan tarvittaessa palvelun piiriin.

Kotikuntoutuksen ja pääsääntöisesti myös kuntouttavan päivätoiminnan palvelut tuotetaan hyvinvointialueen omana toimintana. Sekä kotikuntoutuksen että kuntouttavan päivätoiminnan palveluiden tuottamisessa hyödynnetään ensisijaisesti etäpalveluja. Etäpalvelun soveltuvuus arvioidaan asiakaskohtaisesti.

6.1 Kotikuntoutus

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Kotikuntoutus	<p>Kotiutumisen tuki Palvelun tarkoituksena on varmistaa asiakkaan turvallinen kotiutuminen sairaalasta ja kotona pärjääminen. (ei muutosta)</p> <p>Palvelun tarkoituksena on varmistaa asiakkaan turvallinen kotiutuminen sairaalasta ja kotona pärjääminen.—</p>	<p>Palvelu on tarkoitettu sekä säännöllisen kotihoidon asiakkaalle että asiakkaalle, joka ei vielä ole palvelujen piirissä.</p> <p>Palvelu vastaa asiakkaan tuen tarpeeseen sekä suunnitelluissa että äkillisissä kotiutuksissa kotiutumispäivänä sekä sen jälkeen 1–5 vuorokauden ajan. Tarve voi olla hoitajan ja/tai terapeutin kotikäynneille.</p> <p>Kotiutumisen tuki on tarkoitettu sekä suunniteltuihin että äkillisiin kotiutuksiin sairaalasta, jolloin asiakas tarvitsee terapeutin ja/tai hoitajan käynnin kotiin kotiutumispäivänä sekä sen jälkeen 1–5 vuorokauden ajan.—</p>
Kotikuntoutus	<p>Kuntoutus ja arviointijakso Kuntouttava arviointijakso</p> <p>Palvelu sisältää moniammatillisen aktiivisen kuntoutusjakson, jolla mahdollistetaan asiakkaan kotona asuminen itsenäisesti tai palveluiden tukemana.</p> <p>Palvelu vastaa sekä hoidolliseen että kuntoutustarpeeseen. Palvelu voidaan tuottaa kokonaan tai osittain etäpalveluna.</p> <p>Palvelun tarkoituksena on moniammatillinen aktiivinen kuntoutus ja toimintakyvyn kohentuminen, jolla mahdollistetaan asiakkaan kotona asuminen.</p>	<p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, jolla ei ole säännöllisen kotihoidon palveluita, mutta kriteerit täyttyvät. Asiakas ei pysty itse tai saattajan turvin hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin.</p> <p>Asiakkaan toimintakyky on alentunut niin, että se vaarantaa turvallisen kotona asumisen. Asiakas tarvitsee moniammatillista kuntoutusta ja arvioinnin asumisen tukipalveluista.</p> <p>Kuntoutusjakson pituus on 1–6 viikkoa. Kuntoutus voi tarvittaessa kestää pidempään, jos asiakas on edennyt tavoitteiden saavuttamisessa, mutta tarvitsee edelleen tukea. Jakson päätteeksi arvioidaan jatkohoidon ja -kuntoutuksen tarve ja ohjataan palvelun piiriin.</p> <p>Jakso on tarkoitettu asiakkaalle, jonka toimintakyky on alentunut vaarantaen turvallisen kotona asumisen. Asiakas tarvitsee moniammatillisen kuntoutuksen sekä arvioinnin asumisen tukipalveluista.—</p> <p>- Kuntoutusjakson pituus on 1–6 viikkoa. Kuntoutus voi tarvittaessa kestää pidempään, jos asiakas on edennyt tavoitteiden saavuttamisessa, mutta tarvitsee edelleen tukea.</p>
Kotikuntoutus	<p>Konsultaatio ja ohjaus toimintakyvyn muutoksissa</p>	<p>Palvelu on tarkoitettu asiakkaalle, jolla ei ole säännöllisen kotihoidon palveluja eivätkä säännöllisen kotihoidon kriteerit täyty. Asiakas ei</p>

	<p>Terapeutin toteuttama käynti</p> <p>Palvelun tavoitteena on asiakkaan pärjääminen itsenäisesti tai mahdollisimman kevyin palveluin.</p> <p>Palvelun sisältää asiakkaan yksilöllistä kuntoutusta kotiympäristössä arjen toimintakyvyn vahvistamiseksi sekä tarvittaessa läheisen/omaisen ohjausta asiakkaan toimintakyvyn tukemiseen.</p> <p>Palvelu vastaa asiakkaan fysioterapian ja/tai toimintaterapian tarpeeseen. Palvelu voidaan tuottaa kokonaan tai osittain etäpalveluna.</p> <p>Asiakkaan yksilöllistä kotikuntoutusta arjen toimintakyvyn vahvistamiseksi.</p>	<p>pysty itse tai saattajan turvin hakeutumaan avoterveydenhuollon kuntoutuspalveluihin.</p> <p>Terapeutin toteuttamat käynnit voivat olla yksittäisiä ohjauskäyntejä tai kuntoutusjakso. Kuntoutusjakson kesto voi olla maksimissaan 6 viikkoa. Kuntoutusjakson pituus on 1-6 viikkoa. Kuntoutus voi tarvittaessa kestää pidempään, jos asiakas on edennyt tavoitteiden saavuttamisessa ja kuntoutuspotentiaalia arvioidaan edelleen olevan. Jakson päätteeksi arvioidaan jatkokuntoutuksen tarve ja ohjataan palvelun piiriin.</p> <p>Asiakas tarvitsee terapeutin ohjeistamaa kuntoutusta omassa kotiympäristössään ja tavoitteet liittyvät arjen toimintakykyyn:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terapeutin käynnit toteutuvat yksittäisinä tai useampina ohjauskertoina. Ohjauskertojen määrää ja jatkuvuutta arvioidaan jokaisella käynnillä. - <p>Asiakkaan omaisen tukeminen:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ergonomian ohjaus ja neuvonta • Apuvälineiden käytön ja tarpeen arviointi ja ohjaus • Kotiympäristön arviointi - <p>Kotihoidon hoitajien tukeminen:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työergonomian ohjaaminen • Kuntouttavan työotteen toteuttaminen • Asiakkaan apuvälineiden käytön ja tarpeen arviointi ja ohjaus - <p>Asiakkaalla ei ole tarvetta Kotikuntoutuksen moniammatilliselle kuntoutus- ja arviointijaksolle.</p>
Kotikuntoutus-	<p>Etäkuntoutus-</p> <p>-</p> <p>Asiakkaan kuntoutusta arjen toimintakyvyn vahvistamiseksi etäkontakteina toteutettavana terapiana.-</p>	<p>Etäkuntoutus sopii asiakkaalle, jolla on todettu tarve intensiiviselle terapialle. Käyntejä voidaan joko yhdistää kotikäynteihin tai toteuttaa käynnit pelkästään etäyhteydellä.-</p> <p>-</p> <p>Asiakkaan toimintakyky ei mahdollista siirtymistä kotoa avoterveydenhuollon palveluihin.-</p> <p>-</p> <p>Asiakkaan toimintakyvyn tulee olla riittävä seuraavilta osa-alueilta:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kognitio • Näkö • Kuulo • Keskittymiskyky videovälitteiseen kommunikointiin • Kyky ymmärtää suullista ohjausta tai on omainen/avustaja

6.2 Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
--------------------------------	--	---

<p>Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille</p>	<p>Kuntouttava etäpäivätoiminnan jakso</p> <p>Etäpäivätoiminta on ensisijainen tapa tuottaa kuntouttavaa päivätoimintaa.</p> <p>Erityisesti asiakkaille, joilla muutos huonompaan on tapahtunut psykososiaalisessa toimintakyvyssä tai jotka tarvitsevat tukea toimintakyvyn ylläpitämiseen.</p> <p>Asiakkaalle etäyhteyksin järjestettävää laaja-alaista toimintakykyä edistävää ryhmämuotoista toimintaa/kuntoutusta.</p> <p>Kuntouttavan etäpäivätoiminnan ja kuntouttavan osapäivätoiminnan jakso voidaan toteuttaa myös näiden kahden yhdistelmänä.</p>	<p>Palvelua voidaan myöntää pääsääntöisesti ikääntyneille asiakkaille, joilla on sosiaalisen, psyykkisen tai fyysisen toimintakyvyn laskua tai uhka niiden heikentymiselle.</p> <p>Etäpäivätoimintaa myönnetään kerrallaan enintään 3 kuukauden ajaksi, 1–2 kertaa viikossa.</p> <p>Palvelun myöntäminen edellytyksenä on, että</p> <ul style="list-style-type: none"> asiakas pystyy toimimaan etäryhmässä asiakkaalla on riittävät valmiudet etäpalvelun käyttöön esim. etäkotihoidon asiakkaat. <p>Palvelua ei voi käyttää omaishoidon lakisäateisenä vapaapäivänä.</p> <p>(Tarkemmat tiedot esimerkkeineen myöntämisen perusteista ja kriteereistä viedään soveltamisohjeeseen.)</p>
<p>Etäpäivätoiminta</p>	<p>Etäpäivätoiminta</p> <p>Asiakkaalle etäyhteyksin järjestettävää fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä edistävää ryhmämuotoista toimintaa.</p>	<p>Palvelua voidaan myöntää pääsääntöisesti ikääntyneelle asiakkaalle, jolla on fyysisen, sosiaalisen tai psyykkisen toimintakyvyn laskua tai uhka niiden heikentymiselle. Etäpäivätoiminta toteutetaan etäyhteydellä asiakkaan kotiin.</p> <p>Fyysinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> vaikeutena liikkua omassa kodissaan apuvälineen turvin tai ilman sitä tasapainon heikentymisenä kaatumisriskinä tuolilta/ sängystä/ wc-istuimelta ylösnousun vaikeutena ala- tai yläraajojen liikkuvuuden ja/ tai lihasvoiman alentumisena <p>Sosiaalinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> eristäytyneisyytenä yksinäisyyden tunteena kognitiivisten toimintojen laskuna <p>Psyykinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> mielialan laskuna tai alakuloisuutena aloittekyvyttömyytenä hoitaa arjen toimintoja

		<p>Palvelun myöntäminen edellyttää lisäksi, että asiakas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy toimimaan etäyhdyn avulla pidetyssä ryhmässä • pystyy osallistumaan ryhmätoimintaan omasta kodistaan käsin • omaa riittävät valmiudet etäpalvelun käyttöön <p>Etäpäivätoiminta on määräaikaista. Etäpäivätoimintaa myönnetään kerrallaan enintään 3–6 kk ajaksi, jonka jälkeen asiakkaan tarve palvelulle arvioidaan uudelleen.</p>
Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille	<p>Kuntouttavan osapäivätoiminnan jakso</p> <p>Asiakkaalle järjestettävää laaja-alaista toimintakykyä edistävää ryhmätoimintaa 2 kertaa viikossa.</p> <p>Asiakkaalle, joilla muutos huonompaan on tapahtunut erityisesti fyysisessä toimintakyvyssä tai jotka tarvitsevat tukea toimintakyvyn ylläpitämiseen.</p> <p>Kuntouttavan osapäivätoiminnan ja kuntouttavan etäpäivätoiminnan jakso voidaan toteuttaa myös näiden kahden yhdistelmänä.</p>	<p>Palvelua voidaan myöntää omaishoidon tuen asiakkaille, joilla on hyvinvointialueen omaishoitosopimus sekä vastaavassa asemassa oleville asiakkaille, joilla on erityisesti fyysisen toimintakyvyn laskua tai uhka sen heikentymiselle.</p> <p>Osapäivätoimintaa myönnetään kerrallaan enintään 3 kuukauden ajaksi.</p> <p>Palvelun myöntäminen edellyttää että:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asiakas pystyy toimimaan ryhmässä • asiakas voi tarvita ajoittaista apua siirtymisissä. Liikkumisen apuväline ei ole este ryhmään osallistumiselle. <p>Palvelua ei voi käyttää hoidon järjestämiseksi omaishoidon lakisääteisen vapaapäivän ajalle.</p> <p>Mikäli asiakas ei pääse toimintaan omaisen/läheisen avustamana, voidaan osapäivätoimintaa myöntää myös kuljetuksella.</p>
Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille	<p>Osapäivätoiminta</p> <p>- Asiakkaan fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä edistävää ryhmämuotoista toimintaa. Osapäivätoiminnan kesto on enintään 4 tuntia. Päivään sisältyy ateria.</p>	<p>Palvelua voidaan myöntää pääsääntöisesti ikääntyneelle asiakkaalle, jolla on fyysisen, sosiaalisen tai psyykkisen toimintakyvyn laskua, uhka niiden heikentymiselle tai asiakas on omaishoidon tuen piirissä.</p> <p>-</p> <p>Fyysinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaikeutena liikkua omassa kodissaan apuvälineen turvin tai ilman sitä • tasapainon heikentymisenä • kaatumisriskinä • tuolilta/ sängystä/ wc-istuimelta ylösnousun vaikeutena • ala- tai yläraajojen liikkuvuuden ja/ tai lihasvoiman alentumisena <p>-</p> <p>Sosiaalinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristäytyneisyytenä • yksinäisyyden tunteena • kognitiivisten toimintojen laskuna <p>-</p>

		<p>Psyykkinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • mielialan laskuna tai alakuloisuutena • aloittekyvyttömyytenä hoitaa arjen toimintoja <p>-</p> <p>Palvelun myöntäminen edellyttää lisäksi, että asiakas:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy toimimaan ryhmässä • pärjää ryhmässä ajoittaisella 1-2 henkilön ohjauksella
Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille	<p>Osapäivätoiminta kuljetuksella</p> <p>Osapäivätoimintaa voidaan myöntää myös kuljetuksella.</p> <p>Osapäivätoiminnan kesto on enintään 4 tuntia. Päivään sisältyy ateria.</p> <p>-</p> <p>Kuljetuspalvelu sisältyy palveluun vain osassa kunnista</p>	<p>Osapäivätoiminta on määräaikaista. Osapäivätoimintaa myönnetään kerrallaan 3-6 kk ajaksi, jonka jälkeen asiakkaan tarve palvelulle arvioidaan uudelleen.</p> <p>Osapäivätoimintaa kuljetuksella voidaan myöntää yllä mainittujen kriteereiden lisäksi myös, jos asiakkaalla on esimerkiksi-</p> <ul style="list-style-type: none"> • julkisen liikenteen vaikea saavutettavuus • vaikeat julkisen liikenteen aikataulut • pitkä matkustusaika • pitkä kävelymatka pysäkillä • kaukana kotoa oleva pysäkki tai sen puuttuminen. <p>-</p> <p>Kuljetus voidaan myöntää asiakkaalle lisäksi, jos hän ei terveydellisistä, sosiaalisista ja liikkumiskykyyn liittyvistä syistä johtuen kykene julkista liikennettä käyttämään.</p>
Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille	<p>Kokopäivätoiminta</p> <p>Omaishoidon tuen asiakkaalle järjestettävää laaja-alaista toimintakykyä ylläpitävää ryhmätoimintaa. Toimintakyvyn muutos on pysyvä ja asiakas ja/tai omainen tarvitsevat kotona asumiseen pitkäaikaista tukea.</p> <p>Jakson pituus ja viikkokäynnit arvioidaan yksilöllisesti. Käyntejä voi olla enintään 1-2 kertaa viikossa.</p> <p>Asiakkaan fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä edistävää ryhmämuotoista toimintaa.</p>	<p>Palvelua voidaan myöntää omaishoidon tuen asiakkaille, joilla on hyvinvointialueen omaishoitosopimus. Kokopäivätoimintaa myönnetään kerrallaan enintään 6 kuukauden ajaksi.</p> <p>Palvelun myöntäminen edellyttää että:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • asiakas on omaishoidontuen asiakas, jolle on tehty omaishoitosopimus hyvinvointialueen kanssa • omaishoitaja haluaa käyttää omaishoidon lakisääteisen vapaansa kokopäivätoimintana <p>Palvelua voi käyttää hoidon järjestämiseen omaishoidon lakisääteisen vapaapäivän ajalle.</p> <p>Mikäli asiakas ei pääse toimintaan omaisen/läheisen avustamana, voidaan kokopäivätoimintaa myöntää myös kuljetuksella.</p> <p>Palvelua voidaan myöntää pääsääntöisesti ikääntyneelle asiakkaalle, jolla on fyysisen, sosiaalisen tai psyykkisen toimintakyvyn laskua, uhka niiden heikentymiselle tai asiakas on omaishoidon tuen piirissä.</p> <p>-</p>

	<p>Kokopäivätoiminnan kesto on yli 4 tuntia. Päivään sisältyy ateria.</p> <p>-</p>	<p>Fyysinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaikeutena liikkua omassa kodissaan apuvälineen turvin tai ilman sitä • tasapainon heikentymisenä • kaatumisriskinä • tuoilta/ sängystä/ wc-istuimelta ylös nousun vaikeutena • ala- tai yläraajojen liikkuvuuden ja/ tai lihasvoiman alentumisena <p>-</p> <p>Sosiaalinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristäytyneisyytenä • yksinäisyyden tunteena • kognitiivisten toimintojen laskuna <p>-</p> <p>Psyykinen toimintakyky on laskenut tai uhkana alentua ja tulee esille esimerkiksi asiakkaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mielialan laskuna tai alakuloisuutena • aloittekyvyttömyytenä hoitaa arjen toimintoja • <p>Palvelun myöntäminen edellyttää lisäksi, että asiakas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy toimimaan ryhmässä • pärjää ryhmässä ajoittaisella 1-2 henkilön ohjauksella <p>-</p> <p>Kokopäivätoiminta on määräaikaista. Kokopäivätoimintaa myönnetään kerrallaan 3-6 kk ajaksi, jonka jälkeen asiakkaan tarve palvelulle arvioidaan uudelleen.</p>
	<p>Kokopäivätoiminta kuljetuksella</p> <p>-</p> <p>Kokopäivätoimintaa voidaan myöntää myös kuljetuksella. Kokopäivätoiminnan kesto on yli 4 tuntia. Päivään sisältyy ateria.</p> <p>-</p> <p>Kuljetuspalvelu sisältyy palveluun vain osassa kunnista.</p>	<p>Kokopäivätoimintaa kuljetuksella voidaan myöntää yllä mainittujen kriteereiden lisäksi myös, jos asiakkaalla on esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • julkisen liikenteen vaikea saavutettavuus • vaikeat julkisen liikenteen aikataulut • pitkä matkustusaika • pitkä kävelymatka pysäkillä • kaukana kotoa oleva pysäkki tai sen puuttuminen <p>-</p> <p>Kuljetus voidaan myöntää asiakkaalle lisäksi, jos hän ei terveydellisistä, sosiaalisista ja liikunnallisista syistä johtuen kykene julkista liikennettä käyttämään.</p>

7 Tuettu asuminen ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Tuettu asuminen ikääntyneille	Tuettu asuminen on määräaikaista asumisvaihtoehto. Palvelu sisältää vuokran, siivouksen, sähkön ja veden sekä	Asiakas tarvitsee sosiaalisin ja/tai taloudellisin perustein määräaikaista, tilapäistä asumisratkaisun ja tukea itsenäiseen asumiseen tai siihen siirtymiseen.

	<p>tarvittavat kotihoidon palvelut kotihoidon asiakaskriteerien mukaisesti. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille.</p> <p>- Palvelu on saatavilla Lohjalla.</p>	<p>Tuettua asumista voidaan myöntää:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Toipilasajaksi, mikäli koti ei sovellu esteettömään asumiseen tai hoivan ja hoidon järjestämiseen ○ Kun koti ei sovellu asumiseen ○ Asunnottomuuden vuoksi ○ Arviointijaksona itsenäiseen asumiseen siirtymisessä ○ Lähisuhdeväkivallan vuoksi (ei kriisimajoitusta) <p>~</p> <p>Palvelu myönnetään asiakkaalle, kunnes asiakas voi palata omaan kotiinsa tai hänelle saadaan järjestettyä pysyvämpi asumisratkaisu.</p>
--	--	---

8 Omaishoidon tuki

Alla olevat yleiset myöntämisperusteet koskevat kaikenikäisiä. Aikuisten myöntämisen perusteet koskevat ikääntyneitä ja työikäisiä (≥ 18 v.). Päätöksenteko kummankin asiakasryhmän osalta tapahtuu ikääntyneiden myöntämisen perusteita käsiteltäessä. 0–17-vuotiaiden omaishoidon tuen myöntämisen perusteista vammaispalvelujen käsittelemisen yhteydessä.

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Omaishoidon tuki	<p>Omaishoidon tuki muodostuu omaishoitajan hoitopalkkiosta ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea omaisen antamaa hoitoa ja huolenpitoa kotona.</p> <p>Omaishoidon tukea on saatavilla koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella mutta omaishoitajan vapaan ajaksi järjestettävien eri palvelujen saatavuus vaihtelee.</p>	<p>Yleiset edellytykset</p> <p>Omaishoitolain (937/2005 §3) mukaan hyvinvointialue voi myöntää omaishoidon tukea, jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa; • hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla; • hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia; • omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää; • hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja • tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista. <p>Omaishoidontuki on harkinnanvarainen etuus, jota myönnetään hyvinvointialueen talousarviossa</p>

		<p>varatun määrärahan puitteissa. Hakijan avun ja hoidon tarvetta arvioidaan ja verrataan kokonaisuutena muihin hakijoihin. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella omaishoidon tuki kohdennetaan vaativampaan hoitoon ja hoivaan seuraavien ehtojen ja perusteiden mukaisesti:</p> <p>Omaishoito on vaativaa ja jatkuvasti päivittäin sitovaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoidon tuen myöntäminen edellyttää aina tavanomaisen läheissuhteen ylittävää, henkilökohtaiseen hoivaan ja hoitoon kohdistuvaa ohjausta, tukea ja/tai avustamista (esim. siirtymisissä, liikkumisessa, WC-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailussa, lääkehoidossa, hoitotoimenpiteissä, kommunikaatiossa). Omaishoidon vaativuutta voivat osaltaan lisätä vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset oireet, haastavat käytösoireet, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät oireet tai vaikeat aistivammat. • Ainoastaan asioiden hoito ja kodinhoito eivät ole riittäviä perusteita omaishoidon tuen myöntämiselle. Perheen normaalit sisäiset vastuut, esimerkiksi puolisoiden välinen tavanomainen auttaminen ja vanhempien tavanomainen vanhemmuus (lapsen ikätason mukainen hoito, kasvatus ja huolenpito), ovat omaishoidon tuen ulkopuolella. • Omaishoidon sitovuuteen vaikuttavat hoidettavan itsenäinen tai ikätasoinen toimintakyky sekä hänen omaishoitajalta tarvitsemansa avun ja valvonnan määrä. • Omaishoidon sitovuutta ja vaativuutta arvioitaessa huomioidaan omaishoidettavan saamat muut sosiaali- ja terveyspalvelut ja arvioidaan omaishoitajan osuutta hoitokokonaisuudesta. Jos hoitovastuu on pääsääntöisesti muulla kuin omaishoitajalla, voidaan omaishoidon tuen palkkioluokkaa alentaa tai omaishoidon tuki olla kokonaan myöntämättä. • Omaishoitajan antaman hoidon sitovuuden tai vaativuuden muuttuessa omaishoidon tuen myöntäminen ja hoitoisuusluokka arvioidaan tarvittaessa uudelleen. <p>Edellytykset omaishoitajalle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon vaatimuksia ja hän soveltuu tehtävään ikänsä, voimavarojensa ja elämäntilanteensa osalta. Alle 18-vuotias henkilö tai palkattu
--	--	--

		<p>työntekijä eivät voi toimia omaishoitajana. Alaikäisen lapsen hoidon ja muun huolenpidon järjestäminen omaishoitona edellyttää hänen kaikkien huoltajiensa suostumusta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoitaja sitoutuu omaishoitosopimuksella vastaamaan omaishoidosta. • Omaishoitaja toimii hoidettavan edun mukaisesti ja ottaa hänen toiveensa ja näkemyksensä huomioon. • Omaishoitajalta edellytetään kykyä toimia yhteistyössä hyvinvointialueen omaishoidosta vastaavan työntekijän ja muiden hoitoon osallistuvien tahojen kanssa. • Omaishoito ei vaaranna omaishoitajan terveyttä tai turvallisuutta. • Omaishoitajalla on ilmoitusvelvollisuus, jos hoidossa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia. <p>Hoitoisuusluokat myöntämisperusteineen kuvataan alla erikseen lasten ja nuorten sekä aikuisten osalta. Hoitoisuusluokka ja omaishoitajalle maksettava hoitopalkkio määräytyvät porrastettuna omaishoitajan antaman hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella. Hoitoisuusluokkien kuvauksista tulee pääsääntöisesti täytyä kaikki kohdat.</p>
	Aikuiset (≥ 18v.)	<p>1. Päivittäinen toistuva hoidontarve</p> <p>Hoidon sitovuus ja vaativuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoito on sitovaa ja sisällöltään vaativaa • Omaishoidettava tarvitsee useita kertoja vuorokaudessa hoitoa, huolenpitoa, ohjausta, valvontaa, tukea tai apua päivittäisissä henkilökohtaisissa toiminnoissa. • Omaishoidettavalla ei ole säännöllistä yöllistä avuntarvetta tai yöllinen avuntarve on vähäistä. • Omaishoidettava selviytyy yksin joitakin ajanjaksoja vuorokaudessa mutta omaishoitajan pidemmän poissaolon aikana hän tarvitsee muita hoito- ja palvelujärjestelyjä. • Valvonnassa ja ohjauksessa voidaan osittain käyttää apuna teknisiä apuvälineitä (esim. etäseuranta- tai hälytinlaitteet, kuvaäänilyhteys) • Omaishoidettava voi olla säännöllisesti osan päivästä tai viikoittain kodin ulkopuolella

		<p>(esimerkiksi päivätoiminnassa) ilman, että hoitopalkkio muuttuu.</p> <p>Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi säännöllisesti kotihoidon käyntejä päivittäin tai runsaasti henkilökohtaisen avun palveluja.</p> <p>2. Ympäri vuorokautinen hoidontarve</p> <p>Hoidon sitovuus ja vaativuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoito on sitovampaa ja sisällöltään vaativampaa kuin 1. hoitoisuusluokassa • Omaishoidettava tarvitsee paljon hoitoa ja huolenpitoa sekä jatkuvaa ohjausta, valvontaa, tukea tai apua päivittäisissä henkilökohtaisissa toiminnoissa • Omaishoidettava tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa myös yöaikaan. Yöaikaan tarvittava hoito ja huolenpito on toistuvaa ja säännöllistä. Jos hoidontarve yöaikaan on vähäistä, tulee päiväaikaisen hoidon ja valvonnan tarpeen olla erittäin runsasta. • Hoitotyö edellyttää omaishoitajalta pääsääntöisesti ympärivuorokautista työpanosta • Omaishoidettava selviytyy ajoittain yksin korkeintaan lyhyitä hetkiä vuorokaudesta (esim. asioilla käynti), mutta omaishoitajan pidemmän poissaolon aikana hän tarvitsee muita hoito- ja palvelujärjestelyjä. • Omaishoidettava voi olla säännöllisesti osan päivästä tai viikoittain kodin ulkopuolella (esimerkiksi päivätoiminnassa), ilman että hoitopalkkio muuttuu. <p>Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi ympärivuorokautisen palveluasumisen kodin ulkopuolella, eikä hän tulisi toimeen pelkästään kotihoidon apujen turvin.</p> <p>3. Erittäin vaativat vaiheet</p> <p>Tähän hoitoisuusluokkaan kuuluvat hoidollisesti raskaassa siirtymävaiheessa tai erittäin vaativan ympärivuorokautisen hoidon tarpeessa olevat asiakkaat, pääsääntöisesti lyhytaikaisesti.</p> <p>Hoidon sitovuus ja vaativuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoito on erittäin sitovaa ja sisältää erityistä osaamista tai opetteluvaativia
--	--	--

		<p>hoitotoimia tai on muutoin erityisen vaativaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoidettavan toimintakyky tai terveydentila edellyttävät omaishoitajalta runsaasti fyysistä apua, valvontaa ja huolenpitoa lähes kaikissa päivittäisissä toiminnoissa ympäri vuorokauden, myös useita kertoja yössä. • Hoitotyö edellyttää omaishoitajalta ympärivuorokautista läsnäoloa. • Omaishoidettavaa ei ole turvallista jättää yksin lainkaan eikä hoitajan läsnäoloa voi korvata teknisin apuvälinein. • Omaishoidettava ei ole säännöllisesti osaa päivästä tai viikoittain kodin ulkopuolella. <p>Ilman omaishoitoa hoidettava tarvitsisi runsasta ympärivuorokautista hoitoa kodin ulkopuolella, esim. palveluasumista tai osastohoitoa.</p> <p>Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti hoitoisuusluokan 3 hoitopalkkiota ei makseta, jos hoitajalla on tältä ajalta vähäistä suurempia tuloja tai hän olisi samalta ajalta oikeutettu saamaan sairausvakuutuslain 10 luvun mukaista erityishoitorahaa (alle 16-vuotias lapsi) tai vuorotteluvapaalain 13 §:n mukaista vuorottelukorvausta (Laki omaishoidon tuesta 5 §).</p>
--	--	---

9 Perhehoito ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Perhehoito ikääntyneille	<p>Perhehoito on hoidon tai huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa (perhekodissa) tai asiakkaan kotona perhehoitajan avulla.</p> <p>Palvelua on tällä hetkellä saatavilla niukasti mutta tavoitteena on laajentaa palvelua. Palvelun saatavuus riippuu käytettävissä olevista perhehoitajista. Perhehoitajat eivät ole hyvinvointialueen työntekijöitä, vaan yhteistyö</p>	<p>Asiakkaan tueksi voidaan myöntää perhehoitoa Sosiaalihuoltolain (1301/2014) perusteella jos esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • asiakas kokee turvattomuutta, ahdistuneisuutta, masennusta tai yksinäisyyttä tai • asiakas tarvitsee toisen ohjausta, tukea tai läsnäoloa arjessa selviytymiseen • asiakkaan toimintakyky on alentunut RAI-toimintakykymittarilla arvioituna yhdellä tai useammalla osa-alueella. <p>Perhehoito ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu, jos asiakkaalla on</p> <ul style="list-style-type: none"> • pääsääntöisesti avuntarvetta vain sairaanhoidollisissa toimenpiteissä tai

	perustuu toimeksiantosopimukseen.	<ul style="list-style-type: none"> • muun vaativan ammatillisen hoidon tarvetta (esim. mielenterveyden - tai käytöksen haastavia oireita, karkailua) tai • kahden henkilön avustamisen tarvetta tai tarve sellaisille apuvälineille, joiden käyttäminen ei ole mahdollista tai • säännöllisen yöaikaisen avustamisen tarvetta tai • asiakas tai omainen eivät sitoudu yhteistyöhön. <p>Perhehoidon myöntäminen edellyttää</p> <ul style="list-style-type: none"> • perhehoidon soveltuvuutta ja tarkoituksenmukaisuutta asiakkaan tilanteeseen • perhehoito on muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa riittävää asiakkaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta <p>Arvioinnissa huomioidaan asiakkaan avuntarve, toimintakyky ja toiveet sekä perhehoitajan valmiudet vastata niihin.</p>
--	-----------------------------------	--

10 Ikääntyneiden asuminen

10.1 Lyhytaikainen arviointi- ja kuntoutusjakso ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Lyhytaikainen arviointi- ja kuntoutusjakso ikääntyneille	Lyhytaikaisen arviointi- ja kuntoutusjakson tavoitteena on tukea kotiin palaamista ja kotona asumista. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille.	<p>Lyhytaikaisen arviointi- ja kuntoutusjakson tavoitteena on asiakkaan kotona asumisen tukeminen. Palvelua voidaan myöntää henkilön alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella tai akuuteissa kriisitilanteissa.</p> <p>Päätös tehdään palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Lyhytaikainen arviointi- ja kuntoutusjakson myöntäminen perustuu aina asiakkaan tarpeeseen.</p> <p>Palvelua voidaan myöntää myös omaishoidettaville omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien mahdollistamiseksi ja myös omaistaan ilman omaishoidon tukea hoitavien jaksamisen tukemiseksi.</p>

10.2 Osavuorokausihoito ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit

Osavuorokausihoito ikääntyneille	Osavuorokausihoito on omaishoitajan jaksamista sekä asiakkaan toimintakykyä ja kotona selviytymistä tukevaa kodin ulkopuolella toteutettavaa hoitoa. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille.	<p>Osavuorokausihoito on tarkoitettu omaishoitoperheille.</p> <p>Edellytykset Omaishoidettavalla on asiakkuus lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikössä.</p> <p>Omaishoidettava ei voi olla lyhyitäkään aikoja kotona yksin ja hoitoa ei ole mahdollista järjestää muulla tavoin.</p> <p>Osavuorokautinen hoito ei edellytä päätöstä omaishoidon tuesta, eikä korvaa omaishoitajan lakisääteistä vapaapäivää.</p>
----------------------------------	--	--

10.3 Yhteisöllinen asuminen ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Yhteisöllinen asuminen ikääntyneille	Yhteisöllinen asuminen on vuokra-asumista, johon sisältyy asunto, asukkaiden yhteisiä tiloja ja toimintaa sekä tarpeen mukainen hoiva- ja huolenpito. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille.	<p>Avuntarve</p> <p>Asiakkaalla on fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen tai sosiaalisen toimintakyvyn alentumista, eikä turvallinen asuminen ole järjestettävissä tavanomaisessa asumisessa avohoidon turvin. Asiakkaalla ei kuitenkaan ole tarvetta pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen.</p> <p>Asiakkaan läheisten apu sekä vapaaehtoistyön ja tukipalveluiden mahdollisuudet auttaa kotona selviytymisessä on kartoitettu tai ne ovat jo käytössä eikä apu ole riittävä.</p> <p>Palvelun edellytyksenä on, että asiakkaan arjessa on jo toteutettu/kokeiltu kuntoutuspalveluja, kotihoidon palveluja tai muita kotona asumista tukevia palveluja, ja ne on todettu riittämättömiksi.</p> <p>Asunnon huono kunto tai toimimattomuus ei ole peruste yhteisöllisen asumisen myöntämiselle.</p> <p>Tarve arvioidaan aina yksilöllisesti.</p> <p>Toimintakyky</p> <p>Asiakas selviytyy päivittäisistä toiminnoistaan pääsääntöisesti yhden henkilön avustamana tai apuvälineen avulla. Asiakkaan fyysinen, psyykinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt. Asiakkaan muisti voi olla alentunut, mutta hänellä ei ole taipumusta karkailla hän pystyy liikkumaan turvallisesti ilman toistuvaa eksymistä. Asiakkaalla voi olla hallittavissa olevia käytösoireita.</p>

		<p>Mittareita käytetään apuna asiakkaan avun tarpeen arvioinnissa ja ne ovat osa kokonaistilanteen arviointia.</p> <p>Mittarit ja niiden viitteelliset arvot ko palvelussa:</p> <p>RAI: Arkitoiminnot: ADL-H\geq2 ja</p> <p>Masennusoireet: GDS>15/30 ja asiakkaalla on psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia hoitotasapainosta huolimatta</p> <p>Kognitiivisen toimintakyvyn taso: CPS\leq2 tai MMSE\geq18/30.</p> <p>Muistihäiriöt ja masennus tulee olla hoitotasapainossa</p> <p>Muut perusteet</p> <p>Yhteisöllisen asumisen asunnot on tarkoitettu pääsääntöisesti yli 65-vuotiaille.</p> <p>Lisäksi alueella on yksityisten palveluntuottajien ylläpitämiä palvelutaloja, joiden asukasvalinnat tapahtuvat kunkin palvelutalon toimesta.</p>
--	--	---

10.4 Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ikääntyneille	Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen on suunniteltu hoitajakso hoivakodissa, jonka tavoitteena on tukea kotona asumista. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille.	<p>Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen tavoitteena on asiakkaan kotona asumisen tukeminen.</p> <p>Palvelua myönnetään pääsääntöisesti omaishoidettaville omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien mahdollistamiseksi, omaishoitosopimuksen perusteella. Palvelua voidaan myöntää hoidettavalle myös omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien lisäksi, palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Arvioinnin tekee asiakasohjaaja yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheistensä kanssa.</p> <p>Palvelua voidaan myöntää myös asiakkaalle, jota omainen hoitaa kotona ilman omaishoitosopimusta. Palvelua voidaan myöntää myös akuutin kriisitilanteen perusteella.</p> <p>Lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen myöntäminen perustuu aina asiakkaan palvelujen tarpeeseen, eikä ulkoisiin olosuhteisiin, esim. putkiremonttiin.</p> <p>Asiakkaan palvelutarvetta arvioitaessa hänen kokonaistilanteensa ratkaisee päätöksenteossa. Mittareita käytetään apuna asiakkaan avun tarpeen arvioinnissa ja ne ovat osa kokonaistilanteen arviointia.</p> <p>Arvioinnissa pääasiassa käytetyt mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RAI-arvioinnin tulokset: <ul style="list-style-type: none"> • Kognitiivisen toimintakyvyn taso: CPS\geq3 • MAPLe 4 suuri palvelutarve tai MAPLe 5 erittäin suuri palvelutarve • Päivittäiset toiminnot: ADL-H\geq3 ja IHIER-C \geq4 tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat • Muistimittari: MMSE 17 tai alle

10.5 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ikääntyneille

Palvelun lyhyt kuvaus

Ympärivuorokautinen palveluasuminen on pitkäaikaista asumista hoivakodissa, jossa asiakas saa palvelutarpeen mukaisen hoivan ja huolenpidon. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille

Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit

Asiakkaalla, jolle palvelu voidaan myöntää, on fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen tai sosiaalisen toimintakyvyn alentumista niin paljon, että hän tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Palvelun myöntäminen perustuu laaja-alaiseen ja moniammatilliseen toimintakyvyn, avun ja palveluiden tarpeen arvioon.

Palvelutarpeen arvion osana selvitetään ja otetaan huomioon asiakkaan näkemys. Jos asiakasta ei voida kuulla, palveluntarve selvitetään yhdessä hänen läheistensä kanssa.

Palvelun myöntämisen edellytykset

Palvelun edellytyksenä on, että asiakas ei pärjää kotona kotihoidon, muiden kotona asumista tukevien palveluiden tai omaishoidon turvin ja kotiutuskokeilun tai arviointijakson mahdollisuus on arvioitu tai se on todettu riittämättömäksi.

Asiakkaan palvelutarvetta arvioitaessa hänen kokonaistilanteensa ratkaisee päätöksenteossa. Mittareita käytetään apuna asiakkaan avun tarpeen arvioinnissa ja ne ovat osa kokonaistilanteen arviointia.

Arvioinnissa pääasiassa käytetyt mittarit:

- RAI-arvioinnin tulokset:
 - o Kognitiivisen toimintakyvyn taso: CPS ≥ 3
 - o Palveluntarve: MAPLe 4 suuri palveluntarve tai MAPLe 5 erittäin suuri palveluntarve
 - o Arkisuoriutumisen: ADL-H ≥ 3 ja IHIER-C ≥ 5 tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat
- Muistimittari: MMSE 17 tai alle

Jos asiakkaalle ei heti voida tarjota ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa, päätöksessä todetaan, että asiakas täyttää palvelutarpeen kriteerit ja hän voi muuttaa, kun soveltuva paikka vapautuu.

10.6 Asuminen laitoshoidossa ikääntyneille

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
Asuminen laitoshoidossa ikääntyneille	Henkilö, jolle ei voida järjestää ympärivuorokautista hoitoa kotona tai palveluasunnossa, voivat asua laitoshoidossa. Palvelu on pääsääntöisesti tarkoitettu ikääntyneille.	Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa ja hänellä on joko lääketieteelliset tai asiakas- / potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet laitoshoidon palvelun saamiselle kotihoidon tai palveluasumisen sijaan. Päätös palvelusta voi perustua joko Vanhuspalvelulain 14a tai Terveystieteiden laitoksen 67 pykälään.

	Pitkäaikaisesta asumisesta sosiaalihuollon laitoshoidossa on luovuttava viimeistään vuonna 2027.	
--	--	--